

AD GÜNÜ HƏDİYYƏSİ

(Günel Nağıyeva)

Bu gün on səkkiz yaşı tamam olurdu. Qrup yoldaşları qəribə hədiyyə hazırlamışdılar. Hədiyyə güzgü idi. Qəribəlik də ondan ibarət idi ki, dediklərinə görə, güzgülüyə baxan adam özünü yox, ürəyindəki surəti görürdü. Guya yaponlar ixtira eləmişdilər. Qızlardan biri göz vuraraq ikibaşlı danışdı: “Tək bax a, birdən mama da sənənlə baxar, gələcək kürəkənini görər”. Hamı gülsə də, özünün bu zarafata nəinki gülməyi gəlmədi, hətta bərk qəzəbləndi. Lakin yenə də heç nə demədi. Elə bu sakitliyi də qrup yoldaşlarının marağını daha da artırırdı. Onun necə biri olduğunu bilmək istəkləri gündən – günə artırdı. Maraqlısı odur ki, o özü də bunu anlamaq istəyirdi. Şəlalə tək dalğalanan uzun saçları, ulduz kimi parlayan gözləri, bəmbəyaz bənizinə görə idi ki, qrup yoldaşları, Səhəri fakültənin ən gözəl qızı elan etmişdilər. Baxışları ilə insana sevinci də, kədəri də, qəzəbi də bəxş edə bilirdi. Üzündəki hər cizgi sanki bir duyğunun əksi idi. Çox adam ona ürəyini açmaq, sevgisini bildirmək istəyirdi. Qrup qızları inanmırdılar ki, Səhərin sevdiyi biri yoxdur. Neçəsi onunla yaxınlıq edib, ürəyindəkini öyrənmək istəyir, havayı zəhmət çəkdiklərini gördükdə dilxor olurdular.

Axır ki, doğum gününə belə bir hədiyyə tapdılar.

Bayıra çıxan kimi yenə həmin oğlanı gördü. Əsəbindən ayaqlarını yerə elə bərk çırpırdı ki, sanki yerdə ildırım çaxırdı. Hər gün yorulmadan onu izləyən bu oğlan bu gün də öz adəti üzrə Səhərin qabağa keçməsinə gözlədi, sonra onun dalınca addımlamağa başladı.

Səhər isə evə gedərkən yol boyu beynindəki fikirlər kələfinin ucunu axtara – axtara qaldı. Hərdənsə ona elə gəlirdi ki, fikir kələfinin ucu artıq beynindən kənara çıxıb saçlarına qarışıb. Ona görə arada əlini saçlarına atır, əlinə bir ip ucu keçirəcəyinə ümid edirdi. Bir tərəfdən əvvəlki ad günlərindən bəzi məqamlar yaddaşında yanıb – sönür, digər bir tərəfdən də evə tez çatıb güzgülüyə baxmağa tələsirdi.

Yoldaşlarının dediyinin həqiqət olub – olmadığını yoxlamaq istəyirdi. Düşüncələr ümmanın ən sərt dalğalarıyla boğuşarkən arxada onu izləyən birinin olduğunu da unutmuşdu.

Yadına lap balaca vaxtları düşdü. Ad günü idi. Yenə fikri qarışdı: “Ad günü, yoxsa doğum günü?! Əslində çox yerdə insanın dünyaya gəldiyi gün doğum günü adlanmalıdır. Türklərdə də belədir, rusalarda da. Bizdə isə nədənsə ad günü deyilir”. Başladı doğum günləri haqqında fikirləşməyə. Lap balaca olanda doğum günündə, yəni ad günündə onu iki güclü əl yuxarı qaldırıb, atıb - tuturdu. Uzun illərdi ki, bu

əllərin yiyəsinin kim olduğunu bilsə də onu “ata” deyə xatırlamağı özünə qadağan etmişdi.

Ondan sonrakı doğum günlərində onu heç kim atıb – tutmadı. Çoxlu qonaq gəlmişdi. Ona nəşə deyirdilər. Deyəsən, təbrik edirdilər. Bəzi sözləri tuturdu. Hiss edirdi ki, həmin güclü əllərin yiyəsini qəzəblə yada salırlar. Öz uşaqlarının necə atıb getdiyindən danışır, söyürdülər. Yaman qəzəblənmişdi onda. Evdən çıxanda ayağı büdrədiyindən yıxılıb ayağını bərk əzmişdi. Kimsə onu qucağına götürüb maşına mindirdi. Yana – yana ağlayıb, göz yaşlarını içinə süzürdü. Bir yandan ayağı ağrayırdı, o biri tərəfdən isə onu qucağına alan o güclü əllərin yiyəsi deyildi, dayısı idi. Beləcə bir ad günü də keçmişdi...

Sonrakı doğum günündə öz evlərində deyildilər. Böyüklərin söhbətindən başa düşmüşdü ki, atası evlərini satıb onları evsiz qoyub. Ona görə də dayısıgildə yaşayırdılar. Hər çətinə düşəndə yanında dayısını gördüyü üçün ona çox bağlanmışdı. Ona elə gəlirdi ki, güclü əllər öz vəzifəsini dayısına tapşırıb.

Doğum günündə gözəl süfrə bəzənmişdi. Stolun üstündə də parıltılı kağıza bükülmüş şokaladlar vardı. Onlara baxdıqca fikirləşirdi ki, birdən güclü əllərin yiyəsi gələr, Səhəri öz evlərinə aparar. Evlərində isə belə konfetlər yox idi. Ona görə doğum günü süfrəsindən bir ovuc konfet götürüb, balaca çantasına tökdü. Kaş ki, “eləmə” deyən olaydı o an. Kimsə bunu görüb böyüklərə xəbər vermişdi. Onu o qədər danlamışdılar ki, indi də yadına düşəndə əhvalı dəyişir. Sən demə, belə işlərin üstündə adamı polis tutmuş. Hamı ona oğru kimi baxmış. Uşaqlar belə pis yoldaşla oynamazmış. “Günah”ının nə dərəcədə “böyük” olduğunu düz - əməlli anlamasa da, polisdən çox qorxmışdu. İnanmışdı ki, hamı ona oğru kimi baxacaq. Uzun müddət bu qorxu onu tərək etməmişdi.

O güclü əllərin yiyəsini isə bir də yeddi yaşı olanda çox arzulamışdı. Artıq məktəbə gedirdi. Ad günündə sinif yoldaşları da zəng vurub təbrik edirdilər. Ona elə gəldi ki, nə olursa olsun o, zəng vuracaq. Axı o, güclü əllərin yiyəsindən inciməmişdi. Nə qədər böyük günah olsa belə böyüklərdən fərqli olaraq onu bağışlamağa, onunla çıxıb getməyə belə hazır idi. Çox gözlədi həmin gün. Telefonun hər zənginə sevinə - sevinə cavab verir, səsin həmin – qanına işləyən doğma səs olmadığını gördekcə əhvalı bir az da pisləşirdi.

Növbəti ad günündə artıq ağı bəzi şeyləri kəsirdi. Qaşqabaqlı olan zaman, böyüklərdən eşitdiyi “atasının balasıdır” sözləri onu lap yandırıb tökürdü. Axı o, heç kimi incitməmişdi, heç kimi qəzəbləndirmək istəmirdi. Amma deyilənlərdən belə çıxırdı ki, o, balaca da olsa, nankorun, qədirbilməzin biridir. Yerli – yersiz hamının işinə yaramağa, üzünə gülməyə çalışırdı. Xeyri yox idi. Hamı üçün “atasının balası” olaraq qalırdı. Bəzən hamıya üsyan eləmək, “əcəb eləyirəm, bəs

kimin balası olmalıyam?!” bağırmağı gəlirdi. Sonra tez özünü yığışdırırdı. Bunu ona bağışlamazdılar. Bir də düşünürdü ki: “Həqiqətən də insanların günahı yoxdur. O əgər bu qədər qəddar, işəyaramaz, öz uşaqlarını belə sevməyən birdirsə, buna camaat neyləsin?! Təəssüf ki, səhv demirlər, mən də onun qızıyam”. Bütün hirsini ətrafındakılardan çıxmaq istəyəndə yalnız bir səhnə gözünün önünə gəlirdi:

“Onunla görüşməyə icazə verməyən həmin “adam”dır”. Bütün bu fikirlər heç vaxt Səhərin yaxasını buraxmırdı. Çünki hər gün həmin küçədən keçir, hər gün həmin anı yaşayırdı və yenə də insanlarda günah olmadığını anlayırdı. “Əgər o yanımda olsaydı heç kim məni incidə bilməz, ağlada bilməzdi” deyərək hey düşünür, qeyri – ixtiyari bütün dünyaya qəzəb saçır.

Uzun illər içindəki üsyanla baş – başa qaldı və nifrət hər şeyə üstün gəldi. Ürəyi, beyni bomboş qaldı. Elə indi də eləydi. Onun yoxluğunda çox şey yaşamışdı. Gözəl günlərin də, kədərli günlərin də sayı kifayət qədər idi. Amma bir də heç vaxt ürəkdən gülə bilməmişdi. Sanki Səhərin həyatına bütün duyğular əskik gəlirdi. Buna görə də heç nəyi dərinlən yaşaya bilmirdi. Yalnızca qoxu hissini bütün mənliliyi ilə duyurdu. Qorxduğu tək şey isə həqiqətən də ona oxşamaq idi.

Birdən qatarın səsi elə bil onu dərin yuxudan oyatdı. Tez vaqondan çıxmağa tələsdi. Anıdan dönüb yol boyu onu izləyən oğlının içəridə qaldığını görəndə içinə qəribə rahatlıq çökdü. Böyük bir bəlni atlatmışcasına gülümsündü. Metrodan evə qədər olan yolu həmişəkəndən tez getdi. Hər halda ona da maraqlı idi axı... Düşünürdü ki: “Bəlkə qızlar düz deyirlər, doğrudan da sevdiyim biri var, amma mən bilmirəm. Bəlkə həmin oğlandı. Bəlkə tamam başqa kimsə”. Bir tərəfdən də fikirləşirdi ki, güzgü boş qalacaq.

Evə çatan kimi tələm-tələsik otağına keçdi. Güzgünü qutudan tələlə çıxarıb stolun üstünə qoydu. Düşməsin deyərək əlinə keçən əşyaları güzgünün qabağına yığıb, stulunu çəkib oturdu. Yerini rahatladıqdan sonra yavaş – yavaş gözlərini qaldıraraq güzgüyə baxırdı. Bir az həyəcan, bir az da ən yaxşı bildiyi qorxu hissi onu əsir almışdı. Bəlkə də həyatının ən dəhşətli anını yaşayırdı. Güzgüdə ona baxan, doğmalıqdan gözlərini yaşardan, güclü əllərin yiyəsi idi. Quruyub qalmışdı. Bir neçə dəqiqə donub dayandı. Gözlərindən muncuq dənələri tək bir – birinin ardınca yaşlar damcılamağa başladı. Axan hər damcıda onun surətinin əksi var idi. Güzgüdə bu mənzərəni gördükcə dəliyə dönürdü. Əllərini üzünə tutub için-için ağlamaqdan başqa heç nə edə bilmədi. Yəqin ki, bir də bu güzgüyə baxmayacaqdı. Bir qədər keçdikdən sonra sakitləşdi və güzgünü yavaş – yavaş götürüb qutuya qoydu. Niyə belə olduğunu anlamamışdı. Heç vaxt da anlamayacaqdı. Amma qrup yoldaşlarının əlindən bərk hirsələnmişdi: “Axı nəyinizə lazımdır mənim ürəyimdəkini bilmək?!”

Birdən yerdə kağız parçası olduğunu gördü. Götürüb açdı. Qrup qızları yazmışdı: “Əzizimiz Səhər, ad günün mübarək! (Öz – özünə ad günü yox, doğum günü – deyə fikirləşdi). Çox düşündük ki, sənə nə hədiyyə alağ. Bu qərara gəldik ki, ən yaxşı hədiyyə bu güzgüdür. Doğrudur, bir az uydurmamız da var. Əslində, bu güzgü adi güzgüdür. Biz onu sənə belə təqdim etdik. Ümidvarıq ki, qəlbindəki surəti gördün. Çox xahiş edirik, kimi gördüyünü bizə də deyəsen. Sənə cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayırıq”.

O isə gördüyünü onlara deməyəcəkdi və onu da başa düşmüşdü ki, bütün fikirləri bir ömür Səhərin beynində durmadan canlanacaqdı. Bəlkə də ürəyindəki surətin həmin düşüncələrdə yaşayması idi onlardan əl çəkməyə imkan verməyən. Yəqin ki, güzgünü də “atasının balası” hesab edilən, amma ürəyində “ata” dediyini dəfn edənlərdən birinə bağışlayacaqdı.